

Terugmeldingen

Krooneend, *Netta rufina*, Arnhem 5.286.404

Op 16 juni 2013 vingen Piet Heemskerk en ik (met schepnet) een geringde man krooneend. Deze man met ring 5.286.404 is geringd als jong op 21-7-2001, uit een 'groep van 8-9 onvolwassen' krooneenden. Daarvan hebben we er toen zes gevangen, twee ervan waren al op 30-6-2001 gevangen en geringd. 5.286.404 moet, gezien maten en gewicht op 21 juli 2001 (1065 gram, vleugel 252) begin juni 2001 uit het ei gekomen zijn, dus was vandaag zeker twaalf jaar oud. Formeel zit er tussen de datum van ringen en terugvangen 11 jaar, 10 maanden en 25 dagen.

5.286.404 was nog niet eerder terug gezien. Maar het is wel de nieuwe recordhouder! Onze oudste tot nu toe was 5.285.746, geringd als jong mannetje op 7-6-1998 (uit een broedsel van drie, waarvan we er twee vingen), levend terug gevangen in onze illustere ruivangst-kooi op 6-8-2009, en toen was hij dus 11 jaar, 1 maand en 30 dagen.

Er was ook een goede tweede, nu dan de derde: 5.286.403, geringd als jong vrouwtje op 21-7-2001, teruggevangen met jongen (twee van drie gevangen en geringd) op 8-8-2010, ofwel 9 jaar en 18 dagen later (en dat is dus de ring voorafgaand aan de vogel van vandaag!)

Al enkele jaren geleden had ik geconstateerd dat 'onze' krooneenden de 'Staa-lijst' van leeftijds-records van geringde vogels nog niet bereikt hadden. Die lijst van oudst bekende geringde vogels in Europa staat op de Euring website: http://www.euring.org/data_and_codes/longevity-voous.htm

Voor krooneend staan daar twee vogels:

Denemarken	8 jaar en 9 maanden
Groot Brittannië & Ierland	8 jaar en 5 maanden (ringnummer afgelezen in het veld)

Het is me niet helemaal duidelijk waarom er twee staan (niet bij alle soorten staan er twee). Maar we hebben dus nu al zeker drie terugmeldingen van oudere vogels. Ik ga proberen ze nu maar eens op die lijst te krijgen...

Sjoerd Diksen

Kerkuil, *Tyto alba*, Arnhem 5456598

Afgelopen voorjaar kwam op het Vogeltrekstation een email met de volgende tekst binnen:

"Geachte lezer,

Vandaag 27 februari 2013 vond ik achter in de tuin een kerkuil die waarschijnlijk was geslagen door een havik. Dit leid ik af aan de manier waarop hij opengescheurd was: Borstkas. De uil was niet erg zwaar. Het beest was geringd. Dit nummer is 5456598. Al eerder heb ik u gegevens van deze uil gemeld, zie onderstaande mail. De kerkuil heeft niet veel geluk gehad. De vindplaats is op hetzelfde adres waar hij eerder in de schoorsteen zat.

Met vriendelijke groet, Riekje Fijlstra"

In het eerdere bericht stond te lezen dat dezelfde kerkuil op één juni 2012 klem was komen te zitten in de schoorsteen van dezelfde mevrouw Fijlstra in Lieveren en daar uit zijn benarde positie was bevrijd. Veel heeft hij daar dus niet aan gehad, de dood kwam hem een half jaar later alsnog halen. Ook een kerkuil ontsnapt kennelijk niet aan zijn noodlot. De vogel was als nestjong geringd in het naburige Donderen op 8 juli 2011 door Koen Vogt.

Roodborst, *Erithacus rubecula*, Moskva XZ 08114

Op 14 december 2012 ving Hans Maeghs in Tegelen, Limburg, een volgroeide roodborst met ring. Tot zijn verbazing bleek het een Russische ring te zijn met nummer XZ 08114. Na invoering in GRIEL verscheen er vrij snel een terugmeldbericht met daarin de gegevens van de Russische ringcentrale. Deze roodborst bleek op 18 oktober van hetzelfde jaar te zijn geringd in Rybachiy, Kaliningrad als eerste kalenderjaar vogel. De afgelegde afstand bedroeg 1058 kilometer. Kennelijk bracht het najaar van 2012 niet alleen grote aantallen (geringde) mezen naar ons land, maar ook roodborsten. Op 1 november 2012 werd er in Fryslân een roodborst met ring uit Kaliningrad gepakt door een kat. Beide roodborsten waren de 11e en 12e uit de Russische enclave die in Nederland werden teruggemeld. In het najaar van 2012 werden maar liefst 17 vogels uit Kaliningrad gemeld in Nederland, vrijwel uitsluitend betrof het mezen. In normale jaren gaat het om gemiddeld vier meldingen.

Met dank aan Hans Maeghs

Boomkruiper, *Certhia brachydactyla*, Arnhem Y 79879

Op 10 oktober 2012 vingen Maarten Verrips en Vincent van der Spek in Meijndel een Boomkruiper uit een voor hen onbekende ringserie: Y 79879. De vogel bleek op 28 juni 2012 in Castricum te zijn geringd door Richard Reijnders. Afstand: 49 km. Verstreken tijd: 104 dagen. Om meerdere redenen is dit een bijzondere terugvangst van deze standvogel. Allereerst is dit voor beide goed bezette ringstations - die al vijf decennia actief zijn - pas de eerste 'vreemde' terugmelding van deze soort.

Nazoekwerk in GRIEL leverde op dat er in totaal slechts 20 gevallen bekend zijn van boomkruipers die een afstand van meer dan 10 km hebben afgelegd. Slechts vijf vogels legden meer dan 25 km af.

Een dispersieafstand van 49 km is dus ronduit uitzonderlijk. Dit was net niet de verste ooit. Die eer valt te beurt aan een exemplaar dat op 5 juli 2008 te Spijkenisse, Zuid-Holland werd geringd. Die legde net geen 53 km af om op 8 oktober 2008 op het ringstation in Burgh-Haamstede te geraken.

Met dank aan Henk van der Jeugd en vooral Murad Maas voor het uitpluiswerk van terugmeldingen van Boomkruipers in GRIEL.

Richard Reijnders, Maarten Verrips en Vincent van der Spek

Koolmees, *Parus major*, Arnhem AL 86656

Net als in de afgelopen herfst hadden we in het najaar van 2008 te maken met een invasie van pimpel- en koolmezen uit het oosten. Er werden dan ook diverse geringde vogels uit oostelijke landen gevangen en een aanzienlijk aantal mezen nieuw geringd.

Het komt niet vaak voor dat je meer dan één terugmelding krijgt van een geringde vogel zonder kleurringen. Zeker niet als het een kleine vogel betreft zoals een koolmees. Toch leverde koolmees AL 86656 maar liefst vijf terugmeldingen op uit Polen.

De vogel werd als eerste kalenderjaar vrouwtje door mij geringd in mijn tuin in Reusel op

zes november 2008. Daar werd ze in de loop van de winter nog vier keer teruggevangen, namelijk op 19 en 25 november, op tien december en de laatste keer op zeven februari 2009.

Daarna is de mees waarschijnlijk vertrokken richting haar 'geboortegebied'.

Toen ik ineens 5 terugmeldingen van deze ring zag staan in mijn 'berichten' van GRIEL, dacht ik in eerste instantie aan een fout waardoor die ring meerdere keren in 'verwerkte berichten' was verschenen. Bij het openen van de berichten bleek het toch om verschillende meldingen te gaan.

De koolmees was op 15 november 2009 gecontroleerd in Wapnica, noordwest Polen. Daarna ook nog op dezelfde plek op 30 november, 14 december en 1 en 20 februari 2010.

Hieruit kunnen we dus afleiden dat deze vogel in haar eerste winter naar Nederland is gevlogen om er te overwinteren. Hier kwam ze in het vanggebied van een ringer terecht, waar 's winters gevoerd werd. In haar tweede winter heeft ze in Polen overwinterd, en toevallig weer in het vangterrein van een ringer, wat een mooie serie terugmeldingen opleverde.

Dus aannemende dat dit een oostelijke vogel was, minstens uit Polen, maar mogelijk zelfs van veel verder oostelijk, blijkt dat die na een overwintering in Nederland weer terug is gegaan richting haar geboortegebied. Gedurende de daaropvolgende winter is de koolmees niet zover naar het westen getrokken maar in Polen blijven hangen.

Jan Wouters

Groenling, *Carduelis chloris*, Stavanger 8860004

Op 20 maart 2013 ving Kees Terpstra in Epe een na tweede kalenderjaar vrouwtje groenling met Noorse ring. Op zich is dat niet uitzonderlijk, een aanzienlijk deel van de in Nederland overwinterende groenlingen is afkomstig uit Noorwegen getuige de ruim 250 terugmeldingen van groenlingen met Noorse ring in de database van Vogeltrekstation. Wat de vangst echter bijzonder maakt is de leeftijd van de vogel; de Noorse ringgegevens gaven aan dat de vogel op 12 oktober 2001 geringd was in haar eerste kalenderjaar te Daeli, Baeru, Akershus Oslo. Dat is 11 jaar en ruim 5 maanden geleden. Op de lijst van Staav staat als oudste groenling een vogel met Engelse ring die tenminste 13 jaar moet zijn geworden. Waarschijnlijk is deze groenling dus 23 keer met succes de Noordzee overgevlogen. De afstand tussen Akershus en Epe bedraagt 889 kilometer. Er van uit gaand dat de vogel plaatstrouw was aan haar overwinteringsgebied heeft ze tijdens die reizen tenminste ruim 20.000 kilometer afgelegd. Met dank aan Kees Terpstra

Appelvink, *Coccothraustes coccothraustes*, Helsinki PA 36683

Op 27 februari 2013 ving Hans Maeghs een volwassen vrouw appelvink met Finse ring. Bepaald geen alledaagse verschijning, want appelvinken worden niet veel gevangen en geringd (behalve misschien door Hans), en appelvinken met een buitenlandse ring zijn in Nederland buitengewoon schaars. Nooit eerder werd er één uit Finland gevangen. Wel zijn er twee meldingen van Noorse vogels bekend, en één van een vogel uit Polen, en is er een handjevol terugmeldingen van Appelvinken met Nederlandse ring uit landen ten zuiden van ons.

Deze appelvink werd op 20 april 2011, dus bijna twee jaar eerder, eveneens als volwassen vrouw geringd in Turku in het Zuidwesten van Finland. De afgelegde afstand bedraagt 1419 kilometer.